

Әхмәд Үргәнчи

Шигырьләр

[Күңелләрне йәшәтсен игү атың]

И жаным, бел: кичәр дөньяи фани,
Йитәр, бәс кыл бәңа имди жәфанды.

Үзен остад булыб бу киң жәһанда,
Бары хубларга үгрәтгел вафаны.

Күңелләрне йәшәтсен игү атың,
Хәзансыз хөсн теләб әйләй доганы.

Гомер багында синsez миңа мөшкел,
Кувәй йулында булган hәр бәлане.

Килсәң булгай сийаһ коллиям мөнәүвәр,
Кыйлурсән падишаһ Әхмәд гиданы.

Тәржемәсе:

И жаным, бел: кичәр дөнья (ул) фани,
Житәр, туктат миңа дигән жәфанды.

Үзен остаз булып бу киң жиһанда,
Бары яхшыларга гына өйрәт вафаны (тугрылыкны).

Күңелләрне яшәтсен изге атың,
Көзсез матурлык теләп әйт доганы.

Гомер багында синsez миңа кыен,
Куала юлында булган hәр бәлане.

(Син) килсәң, караңғы дөньям булыр нурлы,
Кыйлырысың (син) патша Әхмәд гидайны (фәкыйрьне).

[Аксак Тимергә багышлама]

И залим вә канхур, вә тәмуг ут йакары, бибаш,
Таки акады(р) Жәйхун илә Сәйхун тула күз яшь?!

Үрләде күккә ah-у фөган, илгә килде каза,
Белгел ки, килмәйен калмас илдин сиңа hәм жәза.

Куйлара килгэн корт очрап чупан таягына,
Кем күтәрсә ахыр таш, төшер үзене(ң) аягына.

Үргәнчә иктерсән арпа, үңеб солым чыкады,
Һәр башакның данидин сиңа үлем чыкады.

Зәһәр салган ашымыз(г)а, ахыр үзе эчәде,
Кара туфраг үзә үз(е)гә кара кәфен бечәде,

Әхмәд айын тыңлаб, Алла сине тәмуг(к)а салыр,
Дөньяда безә дустлық, гадаләт шаңы калыр.

Тәржісемәсе:

И залим һәм кан эчүче, вә тәмуг утына ягасы (нәрсә), башсыз,
Кайчанга кадәр агар Аму-Дәръя белән Сыр-Дәръя тулы күз яшे?!

Үрләде күккә аһ-зар, илгә килде каза,
Белгел ки, килми калмас илдин сиңа һәм жәза.

Куйга дип килгэн бүре очрап чабан таягына,
Кем күтәрсә авыр таш, төшәр үзенең аягына.

Үргәнечкә иктерсәң арпа, шытып иген чыгар,
Һәр башакның берегеннән сиңа үлем чыгар¹.

Агу салган (салучы) ашыбызга ахыр үзе эчәр,
Кара туфрак өстендә үзенә кара кәфен кисәр.

Әхмәд айын тыңлап, Алла сине тәмугка салыр,
Дөньяда безгә дуслық, гаделлек шаңы калыр.

[«...Кайғы утында һушсыз адәм мин»]

Хәйатны севгүче күзсез адәм мин,
Вәли гамь утыда һушсыз адәм мин.

Фәкат түшемдә йуксыллар фөгане,
Күренмәс золым, вәхшәтнең туганы.

Күренмәс булғаныга күңел хүшдүр,
Хәйэт(и)мәс, бу хәйэт куркулы төшдер.

Гадаләт тохмын изгән зураванлар
Талар илне, түкеб биһудә канлар.

¹ Аксак Тимер 1388 елда Алтын Урда составындагы Үргәнеч шәһәрен яулап ала. Каланы жимерә, аның урынына «арпа чәчәргә» боера. Биредә шул фәрман күздә тотыла.

Качан тынычлық гөле йортга сачелгай,
Шу(л) дәм Әхмәдиен дә күзе ачылгай.

Тәржемәсе:

Тормышны (тереклекне) сөюче күзсез адәм мин,
Ләкин гамь утында һұшсыз адәм мин.

Колагымда фәкат юксыллар аh-зары,
Күренмәс золым-вәхшәтнең туганы.

Күренмәс булғанга күңел хуштыр,
Хәят түгел, бу хәят-куркулы төштер.

Гаделлек орлығын изгән залимнәр
Талар илне, түгеп гаепсезгә каннар.

Кайчан тынычлық гөле илгә чәчелер –
Шул чак Әхмәдиен дә күзе ачылыр.